

VraagAntwoord

Mag PCV20 worden gegeven ten tijde van chemotherapie/radiotherapie?

Ja, bieden zijn geen contra-indicatie en PCV20 kan veilig worden toegediend bij gebruik ervan. Mogelijk is de afgestemd op de chemotherapie. Overleg met de behandelend specialist wat het beste moment is voor de pneumokokkenvaccinatie. Zie voor meer informatie ook de NHG-praktijkhandleiding.

Mag PCV20 worden gegeven als iemand antistollings-medicatie krijgt of een stollingsstoornis heeft?

PCV20 moet intramusculair worden toegediend. SC-toediening kan heel soms bij PCV20 worden overwogen wanneer het potentiële voordeel duidelijk opweegt tegen de risico's en na overleg met de huisarts. Zie ook de NHG-praktijkhandleiding. Het stollingsstoornis en toediening van PCV20 binnen het NPPV zijn: • Het staken van een DOAC bij het vaccineren met PCV20 is niet nodig omdat het een IM toediening van < 1 ml betreft. Na IM-vaccinatie onder DOAC-gebruik wordt geadviseerd minimaal 2 min af te drukken. Bij gebruik van vitamine K-antagonisten kan PCV20 IM worden toegediend indien de laatste bepaalde INR-controle < 3,5 was (< 7 dagen geleden) of te verwachten is dat de INR goed is ingesteld o.b.v. stabiele waarden en medicatiebeleid in de afgelopen periode. Na vaccinatie wordt de injectieplaats minimaal 2 min stevig afgedrukt. • Bij een aangeboren stollingsstoornis die niet te corrigeren is kan i.o.m. de behandelaar worden uitgeweken naar SC-toediening. SC-toediening kan meer kans op lokale bijwerkingen geven.

Mag PCV20 worden gegeven als iemand immunosuppressieve medicatie krijgt?

Ja. Maar mogelijk kan immunosuppressieve medicatie de effectiviteit van het vaccin negatief beïnvloeden waardoor het vaccin minder goed kan werken. Vaccineren is wel veilig. Het gebruik van immunosuppressieve medicatie is geen contra-indicatie voor PCV20. Zie voor meer informatie de NHG-praktijkhandleiding.

Welke bijwerkingen kan PCV20 geven?

De prikplaats op de arm kan de eerste dag pijnlijk, rood of dik zijn. Ook kan iemand last krijgen algehele malaise zoals klachten als hoofdpijn, lichte koorts of spierpijn. Dit gaat meestal binnen 2 dagen over. Ernstige bijwerkingen zoals een ernstige allergische reactie komen zeer zelden voor (zie ook de bijsluit).

Welk interval moet er minimaal worden aangehouden na eerdere pneumokokkenvaccinatie?

De indicatie voor het NPPV is alleen op basis van leeftijd (< 60 jaar). Het vaccineren van mensen < 60 jaar met een medische aandoening valt buiten het programma. Zij krijgen het vaccin op indicatie van de behandelaar of op eigen verzoek. Bij het griep- en coronavaccinatieprogramma wordt o.b.v. leeftijd en bepaalde medische aandoeningen gevaccineerd.

Waarom krijgt iemand die jonger is dan 60 jaar en in een medische risicogroep valt wel een uitnodiging voor de griep prik, maar niet voor PCV20?

Kan iemand die buiten de doelgroep van het NPPV valt (dus < 60 jaar) PCV20 krijgen?

In overleg met de huisarts kan bekeken worden of het mogelijk is om iemand buiten de doelgroep van het NPPV met PCV20 te vaccineren. Dit gaat dan wel buiten het NPPV om. De kosten van de prik en toedieningskosten zijn dan meestal voor eigen rekening van de patiënt. Soms vergoedt de zorgverzekering (een deel).

Vraag	Antwoord
Wat is het verschil tussen het vaccin PPV23 dat t/m 2024 gebruikt werd binnen het NPPV en het nieuwe PCV20-vaccin waarmee vanaf najaar 2025 wordt gevaccineerd?	Er bestaan twee typen pneumokokkenvaccins, namelijk polysacharidevaccins en conjugaatvaccins. De vaccins worden verschillend gemaakt en werken ook anders. PPV23 is een polysacharidevaccin dat na vaccinatie geen immunologisch geheugen opbouwt. Het vaccin geeft ongeveer 5 jaar bescherming. Dat is de reden dat PPV23 iedere 5 jaar herhaald moest worden. PCV20 is een conjugaatvaccin dat wél een immunologisch geheugen opbouwt. Daardoor geeft PCV20 langere tijd bescherming en is revaccinatie minder vaak of helemaal niet nodig. Daarnaast werkt PCV20 beter bij ouderen dan PPV23, met name in het tegengaan van (ernstige) pneumokokkenziekte.
Wanneer krijgen mensen die PPV23 hebben gehad een uitnodiging voor PCV20?	Mensen krijgen 5 jaar na hun PPV23-uitnodiging een uitnodiging voor PCV20.
Wie worden er uitgenodigd voor vaccinatie met PCV20?	- In het jaar dat iemand 60 jaar wordt krijgt men in het najaar een uitnodiging voor een vaccinatie met PCV20. - Mensen die eerder een uitnodiging voor PPV23 hebben gehad krijgen 5 jaar daarna een uitnodiging voor PCV20. - In 2025 krijgen mensen die in 1947 of eerder zijn geboren ook een uitnodiging (deze groep kwam voorheen niet in aanmerking binnen het NPPV). Zie voor meer informatie de NHG-praktijkhandleiding.
Waarom worden mensen vanaf hun 80e levensjaar nu wél uitgenodigd voor PCV20 en eerder voor PPV23 niet?	De effectiviteit van vaccins daalt op hoge leeftijd. PPV23 werkt minder goed in het tegengaan van ernstige pneumo-kokkenziekte op hoge leeftijd, terwijl (ernstige) pneumokokkenziekte juist meer voorkomt bij oudere mensen. PCV20 is bij mensen van 60 jaar en ouder waarschijnlijk effectiever dan PPV23 en lijkt, ook op hogere leeftijd, een betere afweerreactie op te wekken. Met PCV20 is daardoor (ook bij ouderen) meer gezondheidswinst te behalen.
Kan PCV20 tegelijkertijd of met een kort interval met andere vaccinaties zoals griep- of coronavaccinatie worden gegeven?	Ja. Het gelijktijdig toedienen of met een kort interval van geïnactiveerde vaccins zoals het COVID-19-vaccin en het griep-vaccin is veilig en heeft geen duidelijke invloed op de werking. Prik bij voorkeur het griepvaccin links en PCV20 rechts i.v.m. het melden van eventuele bijwerkingen bij Lareb.
Wanneer mag iemand PCV20 echt niet krijgen?	PCV20 is voor bijna iedereen veilig. Na een eerdere, ernstige allergische reactie op een vaccin met dezelfde werkzame stoffen/hulpstoffen/adjuvans als PCV20 is het advies om altijd eerst met de arts te overleggen of PCV20 toegediend mag worden. Bekende allergenen in PCV20 zijn polysorbaat 80 en het difterietoxoïd (CRM197). Dit geldt ook voor personen die bekend zijn met een ernstige allergie tegen één van de bestanddelen in PCV20 (zie ook de bijsluit).
Er is eerder allergisch gereageerd op een vaccin. Mag PCV20 worden gegeven?	Zie voor meer informatie ook de NHG-praktijkhandleiding.
Als iemand eerder is gevaccineerd tegen pneumokokkenziekte en daarna een ernstige allergische reactie kreeg (bijv. anafylaxie) is het advies om altijd eerst met de huisarts te overleggen of toediening van PCV20 in dat geval veilig is.	
Mag PCV20 worden gegeven bij een allergie voor kippenei-eiwitten?	Ja. PCV20 wordt anders geproduceerd dan het griepvaccin (niet op kippeneieren) waardoor een kippenei-eiwitallergie voor vaccinatie met PCV20 niet relevant is.
Moet PCV-vaccinatie uitgesteld worden als iemand zich niet zo lekker voelt?	Vaccinatie met PCV20 moet worden uitgesteld bij personen die aan een acute, ernstige ziekte en/of koorts lijden. Vaccineer als de ziekte voorbij is of men koortsvrij is. Een milde infectie zoals verkoudheid is geen reden om de vaccinatie uit te stellen.